

hel. Viimaks tulli ommeti Ankur ja — taskud raha täis! Tema olli adwokadi vihil aisu tunnud, et kaupmehel onu pärandusest 2500 rubla sada olli, mis ta wölapäriad ka tema käest oleksid ärafiksunud, kui seda oleksid kuulda saanud. Seda ähwardas nüüd adwokat Ankur väljafuulutada, kui ta mitte silmapilg wana inimeste raha ära ei matsha. Seda tegi kaupmees. Nüüd olli jälle rõõm maeas. Nad pakkusid poolt warandust adwokatidle, aga se auväärtn mees ei wötnud mitte puunast koppikut, waid ütles: „Edespidi oide ennast Üksi Pritjude ja teige mu üsside eest, kes wabelkaupleja nimel teid petma tullevad.”

Inimene on iseenese õnne ja õnnetuse sep.*)

Se tähendamise sõna on jo ammuist ajast Eesti-rahvale teada. Ta on wanem föiki nende nähtaetihid. Mis ta aga tähendab, seal juures on meil palju mötetumist. Se on füll töö: omaist meelest ega wääest ei wöi meie midagi teba; aga se on ka nijama töö, et Jumal ei tömba sedagi vastu tema tahtmist karwu pidi taewasse. Püha kiri ütleb: Mis inimene külwab, seda tema fa leikab; just sesama on fa se, mis siin pealsirjas seisab.

Kui laiskus, kaardi mängimine, hõrtsis käimine ja muud sejugused ametid tooksid inimestele õnne, ja toidaks ausaste rahvast, siis oleksid ka need, kes kõige selle eest ennast oivid, pärislamtad oma rumalusega, et naad seppisewad iseenesele oma wagaduse ja auja eluga õnnetust; aga waatke kord lahtiste filmadega maailma laste ulka! Seal näete varsi, kuida suurem ult märja peaga alasi juures seisab ja ise oma õnnetust walmistab. Üks katsub, kuida ta joomisega oma teenitud koppikat otta saab, aega wiidab ja terivist raissab, et iseenese, naese ja laste wiletus wöiks walmis saada; teine sat-

sub jälle, kuida ta maailma lusti ja wara otsides oma elupäewi pihult taub, et igawefest önnistusest wöiks lahti saada; kolmas kaewab ligimesele suure waerwaga sügawat auda ja kohe, kui aud walmis saab, on ta ise seal sees.

Sepärasf oled sa, söber, kurja, Jumalaartmata elu ja tegude läbi oma südame tunnistust äratagunud, oma inge rahu nagu wana rauda pihult pelsnud, ja viimaks oma igawese elu ärafautanud. Ole siis, wend, siin ja seal wiletusse rauasittaga rabul. Üra kaeba kellegi peale! Sina ise oled oma õnnetuse sep. Sina oled Jumala söna ja südame tunnistuse puruks tagunud, nüüd teeb äda ja wiletus sinuga sedasama. Pole seal midagi imeks panna. Kõik on nenda, kui pidi olema, aga föik oled sa ise seppistanud.

Waatame aga eneste ümber! Eks meie niisugused õnnetuse seppi ei leia füll? Tööd ja orjust oma peatoituse eest panewad nemad raskets; tot faela panna ja kiriku ja mu uste ees kerjada, panewad sureks übiks; aga oma ligimest petta, peavad nemad fidowäärt tarfuseks, ja wargus on neil üks kasulik näpputöö, kui ta aga warjule jäab. „Nattuke waletada ja nattuke warastada, muidu ei fa inimene mitte läbi”, ütlewad nemad, ja ei möotle mitte selle peale, et kui nad ka nattuke waletaks ja warastaks, siis oleks ta itta wase ja wargus ja ühtekotku pat, ja patu palk on igawene surm!

Mittu inimest lõwad ehk tapwad oma õnnetust ühe vobiga walmis. Üks kuri ehl üks ähemata temp esmalt — noh, kui siis teised järele tulewad! Nu ära, ea nime ära, rahu südamest ära, — mis sa nüüd enam oolid, muud kui lase aga käia! Aga need õnnetuse seppad ei ole mitte üksi meesterahwas; oh kui mittu tüttarlast ja naest tauwad naerdes ise oma õnnetust walmis, ja mõne lapsele aitavad wanemad veel lõötsa tömmata! Möttelge selle ja selle peale, eks ole nenda,

*) On wöetud seit ramaatust: Reljas Sönumetooja 1851 aast.